

Türkiye - Fransa Ödeme Anlaşmasına ek olarak Ankara'da imzalanan Protokolün onanması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 19 . II . 1949 - Sayı : 7136)

No.
5328

Kabul tarihi
14 . II . 1949

BİRİNCİ MADDE — 31 Ağustos 1946 tarihli Türkiye - Fransa Ödeme Anlaşmasına ek olarak 13 Ağustos 1948 tarihinde Ankara'da imzalanan ek Protokol onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

15 Şubat 1949

31 AĞUSTOS 1946 TARİHLİ TÜRK - FRANSIZ ÖDEME ANLAŞMASINA EK PROTOKOL

Türk Hükümeti ile Fransız Hükümeti Fransa'ya Türk tütününün ihracını artırmak maksadı ile aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

Madde — I.

Fransız Hükümeti Fransa Reji İdaresini (S. E. İ. T. A.) Türkiye'den 3 300 000 dolâr karşılığı olan Fransız frangı haddi dâhilinde tütün mübayaasında bulunmaya salâhiyetli kalacaktır.

Madde — II.

Yukardaki maddedeki mübayaaları kolaylaştırmak maksadı ile Fransız Bankası nezdinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası namına «Tütün Hesabı» adı altında hususi bir hesap açılacaktır. Tütün mübayaaları için yapılan tediyeler bu hesabın alacağına kaydedilecektir.

Bu hesabın borcuna ise, şunlar geçirilecektir :

A) İlişik listede gösterilen malların Türkiye'ye ithali mukabili Fransa Bankasının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından aldığı ödeme emirleri tutarı.

Bu listede yazılı Fransız mallarından ithal edilen miktarın kıymeti yekûnu mübayaaya edilen tütün kıymetinin üçte birine tekabül edecektir.

B) Yukardaki liste dışında ve mevcut Ticaret Anlaşmasında tesbit edilen esaslar dâhilinde Türkiye'ye ithaline müsaade olunan Fransız malları bedelinin tasfiyesi için Fransa Bankasının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından aldığı ödeme emirlerinin % 30 miktarındaki kısmı.

«Tütün hesabı»nın memnuniyetbahş bir müddet zarfında tediyesi için iki memleketin salâhiyetli makamları müddet hitamında bu yüzde miktarını yeniden gözden geçirmek hususunda mutabık kalacaklardır.

Eğer, mer'i Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarının bitiminde «Tütün hesabı»nın alacağında bir bakiye kalırsa :

1. Bunun tasfiyesi yukardaki A ve B paragraflarına göre Ödeme Anlaşmasının 1 nci maddesindeki bakiyenin itfasına kadar devam edecektir.

2. Ödeme Anlaşmasının 1 nci maddesindeki hesabın itfasından sonra «Tütün hesabı»nda muh-

temelen kalacak olan bakiye Türk umumi ithal rejimine göre kabul edilen Fransa mallarının ithali suretiyle tasfiye edilecektir.

Diğer taraftan, Fransız Hükümeti, mallarının ihracını kolaylaştırmayı ve bunlara ait ihraç lisanslarını vermeyi taahhüt eyler.

Madde — III.

«Tütün hesabı»nın mevcudu Ödeme Anlaşmasının 3 ncü maddesinde bahis mevzuu garantiden faydalanacaktır.

Ödeme Anlaşmasının 1 nei maddesinde gösterilen hesap için tesbit edilen hadden ayrı olarak tütün hesabının mevcudu 3 300 000 dolâr karşılığı olan Fransız Frangına kadar yükselecektir.

Madde — IV.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile Fransa Bankası «Tütün hesabı»nın iyi işlemesi hususunda mutabık kalacaklardır

Madde — V.

Ödeme Anlaşmasının 4 ncü maddesindeki 500 000 000 franklık miktar 4 200 000 dolâr karşılığı Fransız Frangı yükseltilmiştir.

Madde — VI.

31 Ağustos 1946 Ödeme Anlaşmasının 7 nei maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Frankların Türk Lirasına ve Türk Liralarının Franga tahvili Türkiye Merkez Bankası tarafından tatbik olunan resmî rayiç üzerinden yapılacaktır.»

«Mezkûr Anlaşmadaki Dolârın Fransız Frangı mukabilleri Fransız Bankası tarafından tatbik olunan resmî rayiç ile yapılacaktır.»

Madde — VII.

Fransanın, bu Protokolün 1 nei maddesinde derpiş olunan tütün mubayaasında bulunacağı hususundaki Akdî Devreler için 31 Ağustos 1946 Ödeme Anlaşmasının 8 nei maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilecektir:

«Eğer bu Anlaşmanın bitimini takip edecek altı ayın sonunda 1 nei maddede derpiş olunan hesap bir matlûp bakiyesi gösterirse Fransa Bankası bu bakiyeyi altın, Dolâr veya Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasıca kabul edilecek başka bir serbest dövize tahvil edilecektir.

«Ancak, bu tahvil 2 100 000 Dolâr mukabili Fransa Frangına kadar yapılacaktır. Muhtemelen zuhur edecek fazlalık mezkûr Anlaşmanın 5 nei maddesinde gösterilen tediyeyle 12 aylık bir devre zarfında tasfiye edilecektir.»

«Bu ikinci devrenin sonunda da bir bakiye kalacak olursa bu, Fransa Bankası tarafından altın, dolâr veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıca kabul edilecek bir serbest dövize tahvil edilecektir.»

«Şurası mukarrerdir ki, yukardaki hesap mevcudu, tamamen itfasına kadar bu Anlaşmanın 3 ncü maddesi hükümlerinden istifade edecektir.»

Bu Protokol 31 Ağustos 1946 Ödeme Anlaşmasının ayrılmaz bir cüz'ünü teşkil edecek ve aynı yürürlük süresinde olacaktır.

Ankara'da, 13 Ağustos 1948 de Fransızca, iki nüsha olarak yapılmıştır.

Türk Hükümeti adına
Fuad Carım

Fransız Hükümeti adına
Maugras

31 Ağustos 1946 tarihli Türk - Fransız Ödeme Anlaşmasına ek Protokol gereğince Türkiye'ye it-
haline müsaade edilen Fransız mallarının listesi

Türk Gümrük tarife No.	Maddenin adı
65/v	Balmumundan mamul maske ve manken
75/c	İşlenmiş deri (yılan, lezar, Timsah ve saire)
75/c	Kabartmalı işlenmiş deriler (yılan, aligator, ve saire)
76	Tirşe ve ince şeffaf deriler
95/b	Her nevi koyun postları
95/b	Her nevi kuzu postları (oğlak ve keçi postları parça tahta, tulum ve eklenmiş)
96/b-1-5	Kürk imaline mahsus postlar (parça, tulum ve eklenmiş)
105/b	Sâfi veya mahlût kadife pelüş astragan lütur ve sair kürk taklidi olan mensucat ve bunların kordelâları (yüzde elliye kadar ipeğin gayri lifi mevad ile mahlût olanlar)
110	Yün danteli ve dantelâ nevinden örgüleri bulunan harçlar ve kumaşlar (Madenî tüllerle mürettep olanlar da dâhildir.)
118	Yün fanilâ, boyun atkısı ve çorap
125	Silindir şapka
131	Buret ve emsali iplikler
133/b	Perdelik tül
134	Kravatlık kumaş
136	İpek ve suni ipektan kadife, pelüş ve kordelâları
187	Sütlü hindistan cevizi
223/h	Çiçek soğanları (Tarım Bakanlığının müsaadesi ile)
236	Yeni bahar
246	Zerdeçal
252	Diğer baharat
258	Fidan ve aşî kalemi (Tarım Bakanlığının müsaadesi ile)
262	Kanape otu kren vejetal
263	Hazaren kumaşı
281	Plâstikler (genel listede bulunmıyanlar)
286	Parke tahtası
288	Talaş (Yumurta ambalâjına mahsus)
289	Fıçı tahtası, fıçı çemberi
291	Jaluzi
297	Ağaçtan pipo
299	Ağaçtan düğme ve toka
302	Kama ve diş hilâli (kürdan)
307/d - 4	Tuvalet ve tırnak fırçası
310	Bilârdö
315	Hasır şapka ve hasır şerit
321	Panama hasırlardan şapka taslağı
338	Duvar kâğıdı mukavvası ve şeritleri
343	Sair mukavvalar (yaldızlı iki veya daha ziyade renkli deri, fildişi ve emsali taklit edilmiş veyahut taş ile nakşolunmuş veya matbu mukavvalar)
350	Mücessem küreler v. s.

Türk
Gümrük tarife
No.

Maddenin adı

400/b	Pamuk mendil (ajurlu işlemeli, ipek işlemeli olanlar da dâhildir.)
414/a	Sicim, ip
433/b	Mendil ajurlu işlemeli (İşlemesi ipek olanlar da dâhil)
433/b	Sair elâstiki mensucat
455	Muşamba mamulâtı
471	Tebeşir tozu
474	Tebeşir mamulâtı
505	Fluorescent lâmbaları
512/b, c, d	Sofra ve yazıhane için kesme eşyayı züccaciye
539	Kâğıt bıçağı
545/b	Saç tokası, firkete
545/b	Toplu iğne, çengel iğne, tığ, çorap şişi
553/b	Kalem raptiyesi
567	Düğme, uniforma yıldızı, toka, kopça, yüksük fileler (pul) sigara kutusu ve emsalı (Mevaddı saire ile mürettep veya gayrimürettep)
582/b	Nikel ve halitasından sair mamulât (mevaddı sair ile mürettep veya gayrimürettep)
595	Makinesinden gayri mevaddı tamamen veya kısmen gümüşten, bagadan, sedeften, akikten, mermerden veya gümüş ve altın kaplamalı ve yıldızlı masa ve duvar saatleri
595	Makinesinden gayrısı diğer mevaddan olan masa ve duvar saatleri
600	Manivelâlı orglar
601	Piyano, armonik, harp
602	Telli musiki aletleri
603	Nefesli musiki aletleri
604	Darbe ile çalunan musiki aletleri
606	Gramafon ve pikap
607/h	Gramafon iğnesi (Zikıymet madenle mürettep)
607/z	Gramafon ve pikap yedek aksamı
615	Fotoğraf cihazı
676	Çocuk arabaları, puset
683/b	Motörlü gemiler (Demirden veya çelikten)
683	Motörlü tekne
861	Bulaşık teli Apareyli sifon şişeleri Çocuk oyuncağı Gözlük camı (ithalât listesinde olmıyanlar) Tasarruf kumbaraları Rozet Saat zincirleri ve sair zincirler Sırmacılık eşyası Termos (ithalât listesinde olmıyanlar) Yün ve ipek kaşkol (atkı)
49/b	Boynuz tarak
75/b - 3	At ve tay derisi
87 - 90 - 93	Deri ve kösele mamulâtı (Maroquernerie) ayakkaplar hariç

Türk
Gümrük tarifesi
No.

Maddenin adı

95/a, b	Terbiye görmüş ve görmemiş kuzu postları
96/a, b	Kürk imaline mahsus sair postlar
115	Keçe (Feutres)
119	Her nevi korse
141	Sihhi baldırlık, pantolon ve çorap askıları
120	Sair şallar
132/b	Suni ipek ipliği, ibrişim
133/a	Düz tül ve gaz (Safi ipekten olanlar hariç)
134	Kordelâ halis ve suni ipek
135	İpek işlemeli madenin telle mahlût kumaş ve kordelâlar
137	İpek veya suni ipekten dantelâ
140	Çorap sâfi ve suni ipekten
146/a, b	Kravat
149	Pudra ponponu
162	Tapioka, frenk arpası
215, 216, 218	Şarap ve likör
219	Şarap ve likör
264	İçki için saman çöpü
266	Roten
286	Kontrplâk tahtası
309	Mobilya
312	Spor aletleri
321	Sazdan ve saireden mamûl şapkalar
329	Mektupluk zarf kâğıt (uçak zarf kâğıtları)
333	Cam kâğıdı
354	Musiki notası ve kâğıdı
357	Kâğıt torba ve keseler
362	Kâğıt ve karton mamûlleri etiket hariç
380	Elbiselik pamuktan tül
385	Pamuk kordelâ
473 den	Alçı ve çimento mamûlâtı (Manken ve biblo)
481	Pişmiş kilden ve topraktan mamulât
484	Çini ve porselenden soba ve aksanı
487	Çini ve porselenden eşya
494 den	Şişe ve emsali
503, 504	Camdan lâmba karpuzu ve fenerler
528 den	Demirden zincirler
535 den	Havagazi sobaları
537/b	Karyola, somya ve aksanı
539/b	Gümüş veya gümüş kaplama sofrası takımı
559 den	Sırmacılık eşyası (bakırdan maadası)
564/a, b	Bakır mamulleri
565	Zincirler (saat köstekleri)
582/b, c	Nikel ve halitasından sair mamulât
607	Gramofon plâkları (klâsik olmıyanlar da dâhil)

Türk
Gümrük tarife
No.

Maddenin adı

587	İrtiyat
—	Pipodan maada sigara levazımı
511/a	Züccaciye eşyası
512	Sofra ve salon için züccaciye eşyası
384	Pamuk dantelâ

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve
numarası : 15. II. 1949 ve 1/424

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine
dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih
ve numarası : 15. II. 1949 ve 4/161

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların
cilt ve sayfa numaraları : Cilt Sayfa
13 83
16 3,48:49,147,149,166,187:190